

Białystok, 20 czerwca 2013r.

PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3
PS-V.431.21.2013.BK

Pan
Piotr Robert Molski
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Milejczycach

Uprzejmie informuję, że w wyniku kontroli kompleksowej przeprowadzonej w dniach: 27, 28 i 29 maja 2013r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Milejczycach w zakresie realizacji zadań własnych gminy oraz zadań zleconych przez administrację rządową wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r. poz. 182, ze zm.) przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, dokonano ustaleń opisanych szczegółowo w protokole kontroli. Kontrolą objęto okres od 1 kwietnia 2012r. do dnia rozpoczęcia kontroli, uwzględniając dane statystyczne dotyczące udzielonych świadczeń z zakresu pomocy społecznej za 4 kwartały poprzedzające miesiąc rozpoczęcia kontroli.

Protokół kontroli kompleksowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Milejczycach został podpisany przez kierownika Ośrodka w dniu 13 czerwca 2013r. Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Wykonywanie zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej w kontrolowanym okresie oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

W okresie objętym kontrolą w Ośrodku zatrudniano trzy osoby w ramach stosunku pracy oraz jedną w ramach umowy zlecenia. Sprawdzono kwalifikacje pracowników realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej. Ustalono, że pracownicy Ośrodka realizujący zadania z zakresu pomocy społecznej posiadają wymagane kwalifikacje niezbędne do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach.

Kierownik Ośrodka posiada upoważnienie Wójta Gminy Milejczyce do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych w Ośrodku podczas kontroli nie spełniał normy określonej w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na dwa tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników

Ustalenia kontroli wykazały, że gmina realizowała zadania własne o charakterze obowiązkowym, wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 7, 10, 11, 14, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20 ustawy o pomocy społecznej. Natomiast zadania wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 6, 8, 9, 12 i 15 nie były realizowane, ponieważ nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie.

Gmina realizowała zadania własne, wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 5 ww. ustawy, nie realizowała natomiast zadań wynikających z art. 17 ust. 2 pkt 1, 2, 3, 4 z uwagi na brak potrzeb.

Gmina realizowała zadania zlecone, wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 4 oraz pkt 6 ustawy o pomocy społecznej, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259, ze zm.). W okresie objętym kontrolą dożywianie uczniów prowadzono zgodnie z intencją zawartą § 3 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 25,

poz.186 ze zm.), tj. ze szczególnym uwzględnieniem gorącego posiłku. W okresie objętym kontrolą kierownik Ośrodka przekazywał środki finansowe z przeznaczeniem na pomoc w postaci dożywiania uczniów na podstawie art. 6a ww. ustawy. Ośrodek w czasie wolnym od nauki realizował Program w formie przyznania świadczenia pieniężnego na zakup posiłku.

Zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 5, 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej nie były realizowane, z uwagi na brak potrzeb.

Zadanie wynikające z art. 110 ust. 4, 6 i 9 ustawy o pomocy społecznej realizowano, natomiast zadanie określone w art.110 ust. 5 ww. ustawy nie było realizowane.

Rada Gminy Milejczyce podjęła obowiązkowe uchwały, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej.

Stwierdzone w trakcie kontroli kompleksowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Milejczycach uchybień dotyczyły następujących zagadnień:

1) w jednym z pomieszczeń o powierzchni ok. 16 m² pracują 3 osoby, w tym kierownik, pracownik socjalny oraz inspektor. Kierownik i pracownik socjalny korzystają z jednego zestawu komputerowego. Ośrodek nie dysponuje faksem, kserokopiarką – pracownicy korzystają z tych urządzeń w Urzędzie Gminy Milejczyce. Biorąc pod uwagę zasoby materialne jakimi dysponuje Ośrodek oraz charakter i specyfikę pracy jaką wykonują osoby zatrudnione na poszczególnych stanowiskach pracy stwierdzono, że organizacja pracy w Ośrodku nie pozwala na swobodne wykonywanie zadań oraz sprawne przyjmowanie interesantów,

2) Ośrodek prowadzi dziennik korespondencyjny, w którym rejestrowana jest korespondencja wpływająca, z wyłączeniem podań o udzielenie pomocy - podania rejestrowane są w zeszycie podań,

3) kierownik składał Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności Ośrodka (za 2011r. i 2012r.) i przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej, jednak nie wskazał na konieczność zatrudnienia pracowników socjalnych w myśl art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

4) w sprawach dotyczących świadczenie pomocy w formie pracy socjalnej (str. 8 protokołu):

- działania podejmowane przez pracownika socjalnego miały, na celu realizowanie zadania, zgodnie z definicją pracy socjalnej, zawartą w art. 6 pkt 12 oraz art. 45 ustawy o pomocy społecznej. Jednak odzwierciedlenie podejmowanych działań w dokumentacji prowadzonej przez pracownika, w szczególności, w kwestionariuszu rodzinnego wywiadu środowiskowego następowało w znikomym stopniu,

5) w sprawach przyznawania pomocy w formie dożywiania dzieci (str. 9 protokołu):

- w trzech przypadkach różnicowano czasookres na jaki przyznawano pomoc rodzeństwu – jednym dzieciom przyznawano posiłek do 27 czerwca 2013r. a innym tylko do 31 maja 2013r., pomimo że sytuacja dzieci była tożsama - zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej rodzaj , forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy oraz w myśl art. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, celem Programu jest długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczenie zjawiska niedożywienia jak również poprawa poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach, a zatem różnicowanie rodzeństwa w zakresie czasookresu na jaki Organ przyznał świadczenie nie znajduje uzasadnienia – dot. poz. Nr 1, 3, 4,

6) w sprawach dotyczących kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (str. 9, 10 protokołu):

- w kwestionariuszu rodzinnego wywiadu środowiskowego w części I - blok VIII załącznika Nr 1 do rozporządzenia z dnia 8 czerwca 2012r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2012r., poz. 712) brak planu pomocy i działań na rzecz osoby lub rodziny oraz pracy socjalnej - dot. poz. Nr 1 i 2,
- w jednym przypadku (dot. poz. Nr 1) aktualizację wywiadu środowiskowego sporządzano niezgodnie z terminem określonym w art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej oraz w jednym przypadku (dot. poz. Nr 2) nie sporządzono ww. wywiadu,

7) w sprawach dotyczących przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych (str. 11 protokołu):

- w 3 przypadkach, w rozstrzygnięciu decyzji administracyjnej znajduje się zapis dotyczący opłacania przez Ośrodek składki na ubezpieczenie zdrowotne. Ustawa o pomocy społecznej oraz ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, nie przewidują możliwości rozstrzygnięcia tej sprawy w drodze decyzji administracyjnej. Zapis o podleganiu ubezpieczeniu zdrowotnemu nie jest częścią rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały i ma wyłącznie charakter informacyjny – dot. poz. Nr 1, 2, 3,
- w jednym przypadku (dot. poz. Nr 2) aktualizację wywiadu środowiskowego sporządzano niezgodnie z terminem określonym w art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej oraz w trzech przypadkach (dot. poz. Nr 1, 3 i 4) nie sporządzono ww. wywiadu.

Stwierdzone w trakcie kontroli kompleksowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Milejczycach nieprawidłowości dotyczyły następujących zagadnień:

a) w zakresie organizacyjnym:

- 1) stan zatrudnienia pracowników socjalnych w Ośrodku nie spełnia normy określonej w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na dwa tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników,
- 2) w trakcie kontroli ustalono, że obsługę finansowo – księgową Ośrodka prowadzi Urząd Gminy w Milejczycach (pomimo prawidłowego zapisu w § 25 statutu Ośrodka) - jest to działanie niezgodne z art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, ze zm.), w myśl którego kierownik jednostki powierza prowadzenie obsługi finansowo - księgowej głównemu księgowemu, będącemu pracownikiem jednostki,

b) w zakresie realizacji zadań z pomocy społecznej:

1) w sprawach przyznawania pomocy w formie dożywiania dzieci (str. 9 protokołu):

- w trzech przypadkach nie rozpatrzono możliwości przyznania świadczenia w formie zasiłku okresowego, pomimo zachodzących przesłanek wynikających z art. 7, 8 i 38 ustawy o pomocy społecznej – dot. poz. Nr 1, 4, 5,

2) w sprawach dotyczących kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (str. 9, 10 protokołu):

- w okresie od 01.04.2012r. do 31.12.2012r. do domu pomocy społecznej skierowano 2 osoby, oczekiwały one na umieszczenie w Dom Pomocy Społecznej „Spokojna Przystań” w Garbarach. Ww. osoby kierowano do DPS po wcześniejszym wydaniu postanowień Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim w sprawie umieszczenia osób w DPS bez ich zgody. Postanowienia zostały wydane na wniosek GOPS jednak okres od wydania prawomocnego postanowienia do skierowania w pierwszym przypadku wynosił 3 miesiące, natomiast w drugim dwa lata – pomimo wcześniejszego stwierdzenia przez Ośrodek o konieczności umieszczenia ww. osób bez ich zgody w DPS, co potwierdził Sąd,

- nie wydano decyzji ustalającej odpłatność osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej, wbrew zapisom art. 59 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej oraz nie przeprowadzono wywiadów u osób, o których mowa w art. 103 ustawy o pomocy społecznej, w aktach spraw nie zawierano także informacji o przyczynach odstąpienia od przeprowadzenia ww. wywiadów, pomimo istnienia osób zobowiązanych - dot. poz. Nr 1 i 2,

- w jednym przypadku nie przeprowadzono wywiadu u osób, o których mowa w art. 103 ww. ustawy, w aktach spraw nie zawierano także informacji o przyczynach odstąpienia od przeprowadzenia ww. wywiadu, pomimo istnienia osób zobowiązanych (rodziców wskazano w składzie rodziny, nie wskazano ich natomiast w bloku I poz. 12 wywiadu) - dot. poz. Nr 2,

- w jednym przypadku w rodzinnym wywiadzie środowiskowym brak podpisu strony - nie zastosowano również § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego - dot. poz. Nr 2,

3) w sprawach dotyczących realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (str. 13 protokołu):

- w jednym przypadku nie rozpatrzono możliwości przyznania świadczenia w formie zasiłku okresowego, pomimo zachodzących przesłanek wynikających z art. 7, 8 i 38 ustawy o pomocy społecznej - poz. Nr 3,

4) ocenę zasobów pomocy społecznej za 2011r. przedstawiono Radzie Gminy Milejczyce po terminie ustawowym, tj. po 30 kwietnia. Ponadto do dnia kontroli i w czasie jej trwania organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego nie przedstawił Radzie Gminy Milejczyce oceny zasobów pomocy za 2012r.

Przyczyną powstania omówionych w niniejszym wystąpieniu uchybień i nieprawidłowości jest niewłaściwe stosowanie obowiązujących przepisów prawa, wynikające z ich nieznajomości lub błędnej interpretacji oraz braki lokalowe.

Za powstałe uchybienia i nieprawidłowości odpowiedzialny jest kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Milejczycach oraz Wójt Gminy Milejczyce.

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi zobowiązuje kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Milejczycach do:

1. Dostosowania stanu zatrudnienia w Ośrodku do obowiązujących przepisów prawnych, tj. art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

2. Prowadzenia obsługi finansowo – księgowej zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych oraz wyeliminowania utrudnień organizacyjnych w pracy głównego księgowego.

3. W sprawach dotyczących przyznawania pomocy społecznej:

- rozpatrywania możliwości przyznawania świadczeń obligacyjnych (m. in. zasiłków okresowych) w sytuacji, gdy zachodzą przesłanki do ich udzielenia,
- w trakcie przeprowadzania wywiadów środowiskowych oraz ich aktualizacji pełnego odzwierciedlania podjętej pracy socjalnej, a także formułowania wniosków co do dalszych działań na rzecz osób i rodzin oraz dalszej z nimi współpracy,
- zatwierdzania przez kierownika Ośrodka w kwestionariuszu wywiadu środowiskowego planu pomocy,
- przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych zgodnie z terminem określonym w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. 2012r., poz. 712),
- przestrzegania zasad określonych w ww. rozporządzeniu, w tym: potwierdzania potrzeb i oczekiwań osoby/rodziny zgłoszone podczas przeprowadzania wywiadu poprzez złożenie podpisu oraz w sytuacjach tego wymagających zastosowania reguły, o której mowa w § 4 tegoż rozporządzenia,
- przyznawania świadczeń, w tym dożywiania dzieci stosując zasadę, o której mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, dotyczącej rodzaju, formy i rozmiaru świadczenia odpowiedniego do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy oraz w myśl art. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, celem Programu jest długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczenie zjawiska niedożywienia jak również poprawa poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach,
- natychmiastowego realizowania prawomocnego postanowienia Sądu w sprawie umieszczenia osób w domu pomocy społecznej bez ich zgody, w myśl § 3 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 31 lipca 1995r. w sprawie szczegółowego sposobu działania w sprawach przyjęcia do domu pomocy społecznej oraz wypisania z domu pomocy społecznej osoby chorej psychicznie i upośledzonej umysłowej (Dz. U. Nr 92, poz. 460, ze zm.),
- wydawania decyzji ustalającej odpłatność osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej, zgodnie z art. 59 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej oraz przeprowadzania wywiadów u osób, o których mowa w art. 103 ustawy o pomocy społecznej, a w sytuacjach uzasadnionych odzwierciedlania w aktach spraw informacji o przyczynach odstąpienia od przeprowadzenia ww. wywiadów, pomimo istnienia osób zobowiązanych,
- opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne bez wydawania w tej sprawie decyzji administracyjnej. Ustawa o pomocy społecznej oraz ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, nie przewidują możliwości rozstrzygnięcia tej sprawy w drodze decyzji administracyjnej. Zapis o podleganiu ubezpieczeniu zdrowotnemu nie stanowi części rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały i ma wyłącznie charakter informacyjny.

4. Wyczerpującego informowania rady gminy, poprzez zgłaszanie potrzeb (art. 110 ust. 9) w zakresie pomocy społecznej dotyczące realizacji zadań, takich jak dostosowania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych w Ośrodku do obowiązujących przepisów prawnych, tj. art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

5. Podjęcia stosownych działań w celu poprawy warunków pracy Ośrodka (doposażenie w urządzenia biurowe i sprzęt komputerowy).

6. Rzetelnego prowadzenia dziennika korespondencyjnego.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej przysługuje Panu, jako kierownikowi kontrolowanej jednostki, prawo zgłoszenia do Wojewody Podlaskiego zastrzeżeń w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych.

W przypadku nieskorzystania z powyższego prawa należy w terminie 30 dni powiadomić Wojewodę Podlaskiego o sposobie i terminie realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

/-/

Andrzej Kozłowski

Dyrektor

Wydziału Polityki Społecznej

Otrzymuje:

Wójt Gminy Milejczyce